

**URZĄD
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH**

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn. 31.03.2000 r.

RKT-5002/01/98/JN

DECYZJA nr RKT- 11/2000

Na podstawie art. 105 § 2 K.p.a. po rozpatrzeniu sprawy wszczętej na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej „Zagórze” w Sosnowcu, ul. Lenartowicza 41 przeciwko Przedsiębiorstwu Energetyki Ciepłej w Dąbrowie Górniczej, ul. Laski 188 o nakazanie zaniechania praktyki monopolistycznej określonej w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999r. Nr 52, poz. 547) polegającej na narzuceniu uciążliwych warunków umowy, przez odmowę sprzedaży wody podgrzanej w stacjach wymienników i przesyłanej sieciami Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej od stacji wymienników będących własnością tego Przedsiębiorstwa do budynków Spółdzielni według ilości wskazywanej przez wodomierze zainstalowane przez tą Spółdzielnię na granicy rozdziału własności urządzeń i sieci to jest w głównych przyłączach w budynkach, umarza się postępowanie administracyjne.

UZASADNIENIE

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach wpłynął wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej „Zagórze” w Sosnowcu (zwana dalej Spółdzielnią) o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie stosowania przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Dąbrowie Górniczej (zwane dalej PEC) praktyki monopolistycznej polegającej na narzuceniu uciążliwych warunków umowy, przez odmowę sprzedaży wody podgrzanej w stacjach wymienników i przesyłanej sieciami Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej od stacji wymienników będących własnością tego Przedsiębiorstwa do budynków Spółdzielni według ilości wskazywanej przez wodomierze zainstalowane przez tą Spółdzielnię na granicy rozdziału własności urządzeń i sieci to jest w głównych przyłączach w budynkach, tj. praktyki monopolistycznej określonej w art.5.ust.1.pkt.6 ustawy z dnia 24.02.1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów. (Dz. U. z 1999 r.Nr.52, poz.547).

Spółdzielnia w pkt.2. wniosku, zgłosiła żądanie o wydanie decyzji w przedmiocie ustalenia kwoty nienależnej w wysokości 36.079,35 zł wynikającej z różnicy ilości wskazań wodomierzy zainstalowanych w stacjach wymienników a wskazaniem wodomierzy zainstalowanych w budynkach spółdzielni za okres od maja do grudnia 1996 r. i zobowiązanie PEC do zapłaty powyższej kwoty na rzecz Spółdzielni, oraz przyznania od PEC wynagrodzenia adwokackiego pełnomocnikowi Spółdzielni w kwocie 5 000 zł.

Spółdzielnia podniosła, że PEC na podstawie umowy Nr 545/4/91/D o dostawę energii ciepłej, dostarczał ciepłą wodę grzewczą z czterech grupowych stacji wymienników ciepła do 35 budynków mieszkalnych położonych przy ul. Białostockiej, Kieleckiej, Łomżyńskiej, Mieleckiej i Lenartowicza.

Spółdzielnia w głównych przyłączach budynków na instalacji centralnej wody grzewczej zasilającej oraz na cyrkulacji zamontowała wodomierze wirnikowe typu JS 12, i MW 120 mierzące ilość otrzymywanej ciepłej wody.

Do wymienników ciepła dostarczana była woda wodociągowa przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu (zwane dalej RPWiK). Na granicy

rozdzielności sieci i urządzeń należących do PEC i do RPWiK zamontowany jest wodomierz zimnej wody należący do RPWiK. Za dostawę zimnej wody Spółdzielnia rozliczała się z RPWiK na podstawie odczytów wskazań wodomierzy zainstalowanych w stacjach wymienników.

Spółdzielnia wskazywała, że cena za podgrzanie wody stanowi znaczący udział w opłatach eksploatacyjnych ponoszonych przez jej członków. W związku z tym, Spółdzielnia zaproponowała w aneksie do umowy aby PEC rozliczał zużycie wody przeznaczonej do podgrzania według wskazań wodomierzy zamontowanych w jej budynkach, oraz według cen za m³ wody stosowanych przez RPWiK.

PEC odmówił zgody na zmianę dotychczasowych warunków umowy o dostawę energii cieplnej.

Zdaniem Spółdzielni praktyka stosowana przez PEC przyniosła mu nieuzasadnione korzyści wynikające stąd, że Spółdzielnia płaciła za wysłane ilości ciepłej wody, których faktycznie nie otrzymywała, bowiem ubytki wody wykazane jako różnica pomiędzy wodomierzem w stacji wymienników a wodomierzem w budynku obciążały wyłącznie Spółdzielnię.

Spółdzielnia wyjaśniła, że tylko duże awarie wody ujawniały się, natomiast małe wycieki nie, bo były odprowadzane przewodami odwadniającymi kanały przesyłowe.

Spółdzielnia przeprowadziła analizę zużycia wody ciepłej w oparciu o I kwartał 1996r. Wynik wskazywał na znaczne różnice pomiędzy odczytami wskazań wodomierzy w stacjach wymienników, a wodomierzami w budynkach.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uwzględniając żądanie Spółdzielni wszczął postępowanie administracyjne z art.5.ust.1.pkt.6 ustawy antymonopolowej. Według tego przepisu praktyką monopolistyczną jest praktyka polegająca na narzucaniu uciążliwych warunków umów przynoszących przedsiębiorcy narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego PEC przesłał wyjaśnienia dotyczące zarzutów wysuniętych przez Spółdzielnię.

PEC stwierdził, że jest właścicielem sieci ciepłej wody od stacji wymienników ciepła do budynków Spółdzielni. W stacjach zainstalowane są urządzenia pomiarowe-liczniki ciepła i wodomierz wody wodociągowej według których PEC rozliczał energię cieplną potrzebną do przygotowania ciepłej wody.

PEC wskazywał, że jest dostawcą energii cieplnej, i niniejsze postępowanie jest wobec niego bezprzedmiotowe.

PEC wyjaśnił dalej, że nie zużywa wody do podgrzania, lecz jedynie dostarcza ciepło w celu jej podgrzania..

W dalszym toku swych wyjaśnień PEC stwierdził, że zarzut Spółdzielni, jakoby osiągał jej kosztem nieuzasadnione korzyści jest bezprzedmiotowy. Poinformował, że ubytki ciepłej wody na jego sieciach są przez niego ponoszone. Na sieciach przesyłowych dokonywane są z udziałem przedstawicieli Spółdzielni próby szczelności tych sieci. Ostatnia z takich prób miała miejsce w dn.17.05.1996r. i wykazała całkowitą szczelność całej sieci osiedlowej.

Zdaniem PEC różnice pomiędzy odczytami wskazań wodomierzy w stacjach wymienników a wodomierzami w budynkach spowodowane są niedokładnym przez nie zliczaniem przepływu wody. Na okoliczność błędnych wskazań wodomierzy wirnikowych, PEC załączył opinię biegłego sądowego B. W.

PEC wyjaśnił, że już na etapie uzgadniania projektów doboru liczników ciepła dla pomiarów c. o. i projektów doboru wodomierzy i regulacji instalacji wewnętrznej ciepłej wody powiadamiał Spółdzielnię o niedokładnościach pomiarów przy ewentualnym zastosowaniu wodomierzy wirnikowych. Zwracał też uwagę, że przy doborze wodomierzy należy uwzględnić jakość wody, która powoduje, iż wskazania wodomierzy wirnikowych obciążone są błędem i nie pozwalają na właściwe rozliczenie zużycia wody. Dokumentacja w sprawie wodomierzy była wielokrotnie zwracana mimo tego, Spółdzielnia przystąpiła do realizacji opomiarowania budynków.

W związku z powyższym, obciążanie różnicą wynikającą ze wskazań wodomierzy PEC uznał za nieuzasadnione.

PEC poinformował Spółdzielnię, że pomimo zainstalowania wodomierzy w budynkach, tryb rozliczenia energii cieplnej może być oparty wyłącznie na obowiązującej umowie o dostawę energii cieplnej z 1991 r. tj. wg powierzchni, lub z ilości ciepła przeznaczonego na potrzeby podgrzewania ciepłej wody.

Po przeprowadzeniu w powyższej sprawie postępowania administracyjnego, biorąc pod uwagę wszystkie informacje i materiały zebrane w toku postępowania, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał decyzję nr RKT-21/97 z dn.30.09.1997r.

W pkt. I decyzji Urząd nakazał zaniechanie stosowania przez PEC praktyki monopolistycznej polegającej na narzuceniu uciążliwych warunków umowy, przez odmowę sprzedaży wody podgrzanej w stacjach wymienników i przesyłanej sieciami Przedsiębiorstwa od stacji wymienników będących własnością tego Przedsiębiorstwa do budynków Spółdzielni według ilości wskazywanej przez wodomierze zainstalowane przez tą Spółdzielnię na granicy rozdziału własności urządzeń i sieci to jest w głównych przyłączach w budynkach.

W pkt. II decyzji nakazano PEC uiścić na rzecz pełnomocnika Spółdzielni kwotę 500 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Urząd natomiast w trybie art.8 ust.3 ustawy antymonopolowej nie podjął decyzji o określeniu kwoty nienależnej w wysokości 36.079,35 zł, jakiej domagała się Spółdzielnia. Z przedłożonego rozliczenia zużycia wody przeznaczonej do podgrzania za okres V-XII 1996r. wynikało, że kwota ta jest zawyżona o koszty odprowadzania ścieków.

Od decyzji wpłynęło do Urzędu odwołanie, w którym PEC wnosił o uchylenie decyzji jako nie znajdującej oparcia w przepisach ustawy antymonopolowej.

W odwołaniu PEC wskazywał, iż nie wyjaśniono okoliczności w przedmiocie niedokładnego zliczania przepływu wody przez wodomierze wirnikowe zamontowane w budynkach Spółdzielni.

PEC podniósł, iż również wodomierze należące do RPWiK zamontowane na wejściu do wymiennika mogą być obciążone błędnym odczytem rzeczywistych ilości przepływu wody.

W ocenie PEC podane przez Spółdzielnię odczyty wodomierzy z których wynikało, iż w okresie 8 miesięcy 1996r. nastąpił wyciek wody w ilości 23.277 m³ nie został potwierdzony i udowodniony. PEC podniósł, że były wykonywane próby szczelności sieci i nie wykazano żadnych wycieków. PEC stwierdził ponownie, że w procesie podgrzania wody nie dochodziło w ogóle do jej zużycia, a że Spółdzielnią rozliczał się wyłącznie za ciepło zawarte w cwu.

W związku z tym, PEC nie odnosił kosztem Spółdzielni nieuzasadnionych korzyści i świadczenia między stronami były ekwiwalentne.

W odpowiedzi na odwołanie, Urząd nie przychylił się do argumentacji PEC i wskazał, iż Spółdzielnia zainstalowała prawidłowe wodomierze na podstawie projektu technicznego sporządzonego przez projektanta. Zastosowane wodomierze wirnikowe są powszechnie stosowane i charakteryzują się dopuszczalnym błędem od 2%-5%.

Urząd nie zgodził się także i z tym, że PEC wyłącznie podgrzewał wodę, a zawarta w Jak w postępowaniu ustalono, woda wodociągowa dostarczana była przez RPWiK do wymienników ciepła będących własnością PEC, i po jej podgrzaniu następnie przesyłana do budynków Spółdzielni sieciami należącymi także do PEC.

Urząd stwierdził, iż awarie sieci PEC były możliwe. Świadczy o tym wyciek wody, który miał miejsce w 1995 roku potwierdzony przez PEC.

Zdaniem Urzędu, PEC nie przedstawił wystarczających argumentów, które by przemawiały za zmianą decyzji i podtrzymał swoje stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie-Sąd Antymonopolowy wyrokiem o sygn. akt: XVII Ama 85/97 zaskarżoną decyzję uchylił i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż rozstrzygnięcie sprawy zależy od oceny czy w ogóle w sieci PEC powstają ubytki wody zużywanej na cele grzewcze i czy następuje to z jego winy. Zdaniem Sądu w zaskarżonej decyzji nie wyjaśniono dostatecznie wątpliwości, co do rzeczywistych przyczyn zaistniałych rozbieżności w zakresie odczytów wskazań wodomierzy w stacji wymienników i budynkach Spółdzielni.

Sąd Antymonopolowy zwrócił jednak uwagę, iż umowa łącząca PEC ze Spółdzielnią jest dla niej niekorzystna. Spółdzielnia użycza PEC zimną wodę, służącą temu dostawcy za nośnik energii cieplnej na potrzeby ogrzewania ciepłej wody. Spółdzielnia ma zatem uzasadnione prawo domagania się od PEC rozliczenia się z powierzanej mu wody.

Jednakże, aby odmowa przez PEC zadośćuczynienia takiemu żądaniu mogła być oceniana w kategoriach narzucenia Spółdzielni uciążliwego warunku umowy w rozumieniu art.5. ust. 1. pkt. 6 ustawy antymonopolowej powinna być usunięta wątpliwość co do tego, czy Spółdzielnia zamontowała właściwe urządzenia pomiarowe na swojej sieci ciepłej wody.

W związku z powyższym, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów badał przedmiotową sprawę ponownie.

W toku prowadzonego postępowania wpłynęło pismo Spółdzielni w którym poinformowała o wycofaniu wniosku o wszczęcie postępowania administracyjnego przeciwko PEC.

W związku z powyższym Urząd zwrócił się z zapytaniem do PEC, czy nie sprzeciwia się umorzeniu postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie. W odpowiedzi, pismem z dnia 2. 03. 2000 r.(karta nr 321), PEC stwierdził, iż nie wyraża sprzeciwu co do umorzenia postępowania administracyjnego wszczętego na wniosek Spółdzielni.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Zgodnie z przepisem art. 105 § 2 K.p.a. organ administracji może umorzyć postępowanie w razie kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek, a mianowicie:

- jeżeli wystąpi o to strona, na której wniosek postępowanie administracyjne zostało wszczęte,
- jeżeli nie sprzeciwiają się temu pozostałe strony postępowania,
- jeżeli umorzenie postępowania nie jest sprzeczne z interesem społecznym.

W rozpoznawanej sprawie, wnioskodawca tj. Spółdzielnia poinformowała o cofnięciu żądania wszczęcia postępowania, i równocześnie wystąpiła z nowym żądaniem.

PEC nie wyraził sprzeciwu co do umorzenia postępowania. Umorzenie postępowania nie jest także sprzeczne z interesem społecznym, a to z tego powodu, że UOKiK w tym samym czasie rozpatrywał nowe żądanie Spółdzielni i w tym zakresie wydał decyzję administracyjną. Stąd brak jest podstaw do stwierdzenia sprzeczności umorzenia postępowania z interesem społecznym.

W związku z powyższym należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji stronom służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral